
Y CYNGOR DYDD IAU, 3 HYDREF 2019

Yn bresennol: Y Cyngorydd Edgar Wyn Owen (Cadeirydd);
Y Cyngorydd Simon Glyn (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Menna Baines, Freya Bentham, Stephen Churchman, Annwen Daniels, R.Glyn Daniels, Anwen Davies, Elwyn Edwards, Alan Jones Evans, Aled Evans, Dylan Fernley, Peter Antony Garlick, Selwyn Griffiths, Annwen Hughes, Louise Hughes, R.Medwyn Hughes, Judith Humphreys, Aeron M.Jones, Aled Wyn Jones, Charles W.Jones, Elwyn Jones, Eric Merfyn Jones, Gareth Jones, Huw Wyn Jones, Kevin Morris Jones, Linda A.W.Jones, Sion Jones, Eryl Jones-Williams, Cai Larsen, Dilwyn Lloyd, Dilwyn Morgan, Dafydd Owen, Dewi Owen, Jason Parry, Rheinallt Puw, Dewi Wyn Roberts, Elfed P.Roberts, Gareth A.Roberts, John Pughe Roberts, Mair Rowlands, Paul Rowlinson, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Catrin Wager, Cemlyn Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gareth Williams, Gethin Glyn Williams ac Owain Williams.

Hefyd yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Morwenna Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Geraint Owen (Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol / Pennaeth Gwasanaeth Democratiaeth), Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd) (ar gyfer eitem 7), Rhun ap Ieth (Uwch Gyfreithiwr / Dirprwy Swyddog Monitro), Vera Jones (Rheolwr Gwasanaeth Democratiaeth ac Iaith) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

1. YMDDIHEURIADAU

Y Cynghorwyr Craig ab Iago, Dylan Bullard, Gareth Griffith, Alwyn Gruffydd, John Brynmor Hughes, Nia Jeffreys, Peredur Jenkins, Anne Lloyd Jones, Berwyn Parry Jones, Elin Walker Jones, Keith Jones, Beth Lawton, Dafydd Meurig, Linda Morgan, W.Roy Owen, Nigel Pickavance, Peter Read, W.Gareth Roberts, Ioan Thomas, Hefin Underwood a Gruffydd Williams.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 18 Gorffennaf, 2019 fel rhai cywir.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

4. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Cydymdeimlwyd â theulu'r cyn Gyngorydd a chyn Gadeirydd y Cyngor hwn, William Arthur Evans, a fu farw ym mis Awst.

Cydymdeimlwyd hefyd â theulu Elaine Heledd, prifathrawes Ysgol Llanegryn, a fu farw'n ddiweddar.

Nodwyd hefyd bod y Cyngor yn dymuno cofio am bawb o fewn cymunedau'r sir oedd wedi colli anwyliaid yn ddiweddar.

Safodd y Cyngor fel arwydd o barch.

Llongyfarchwyd y canlynol:-

- Guto Dafydd ar ennill y Goron a Gwobr Goffa Daniel Owen yn Eisteddfod Genedlaethol Sir Conwy eleni.
- Pawb arall o Wynedd a fu'n fuddugol, neu a gafodd eu anrhydeddu yn yr Eisteddfod, gan gynnwys y cyn Brif Weithredwr, Geraint R.Jones, a gafodd ei urddo'n Gymrawd yr Eisteddfod.

Dymunwyd yn dda i Paula Sky Tunnadine, aelod o staff Canolfan y Pafiliwn, Harlech, fyddai'n teithio i Hawaii i gystadlu yng nghystadleuaeth Ironman, wedi iddi ennill cystadleuaeth Ironman Cymru yn ddiweddar.

5. GOHEBIAETH, CYFATHREBIADAU, NEU FUSNES ARALL

Dim i'w nodi.

6. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

7. CWESTIYNAU

(Dosbarthwyd atebion ysgrifenedig yr Aelodau Cabinet i'r cwestiynau i'r aelodau ymlaen llaw.)

(1) Cwestiwn gan y Cyngorydd Dylan Fernley

"Pa gamau mae'r Cyngor hwn yn bwriadu gymryd i hyrwyddo'r defnydd o gludiant cyhoeddus gan weithwyr? A ddylem ni gymell y defnydd o fysiau a chosbi'r defnydd o geir gan y sawl sy'n byw ar lwybrau bws. Onid drwg o beth yw talu i bobl yrru car pan mae yna gludiant cyhoeddus addas ar gael."

Ateb gan yr Arweinydd, y Cyngorydd Dyfrig Siencyn (yn absenoldeb yr Aelod Cabinet Amgylchedd)

"Croesawir y cwestiwn yma, ac mae sicr lle i leihau teithiau swyddogion a lle i edrych ar drafnidiaeth mwy cost effeithiol a chynaliadwy i deithio o gwmpas ein Sir.

Fel cam cyntaf, 'rydym ar hyn o bryd yn adolygu rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus ar draws Gwynedd a byddwn yn amlygu cyfleoedd i deithio rhwng swyddfeydd ardal y Cyngor.

Ar yr un pryd mae Llywodraeth Cymru yn adolygu'r gwasanaeth Trawscymru gyda'r gobaith o gael mwy o amlder rhwng Aberystwyth a Bangor. Bwriedir cael gwasanaeth cyflym rhwng Dolgellau a Bangor ar amseroedd brig. h.y. ni fydd y bws yn gwyro i bentrefi, sydd yn golygu y bydd hyn yn fwy deniadol i weithwyr.

Mae'r Cyngor a chwmni Arriva wedi bod yn cydweithio i gael tocyn rhatach i staff Cyngor Gwynedd sydd yn annog gweithwyr i deithio ar fws yn ardaloedd Bangor, Caernarfon a Bethesda lle mae'r cwmni yn rhedeg."

Cwestiwn Atodol gan y Cyngorydd Dylan Fernley

"Beth ydym ni am wneud am y sefyllfa?"

Ateb gan yr Arweinydd, y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (yn absenoldeb yr Aelod Cabinet Amgylchedd)

“Diolch am roi her i ni fel Cyngor i edrych ar y mater. Mae’n gwestiwn dilys iawn - pam na fedrwn ni ddyfeisio rhyw drefn sy’n annog, boed o’n weithwyr neu’n gynghorwyr, i ddefnyddio bws yn lle car, ac rwy’n meddwl bod yna le i ni edrych ar hynny. Un broblem fawr, wrth gwrs, fel un sy’n byw mewn ardal hynod o wledig, yw nad yw’r drafnidiaeth gyhoeddus yn addas i bwrpas yn aml iawn i gyrraedd cyfarfodydd ar yr amseroedd iawn, ac yn y blaen, ac mae’n bosib’ y dylem fod yn edrych ar ein hamserlenni bysiau a threfnu ein cyfarfodydd i siwtio’r amserlenni bysiau hynny. Rwy’n credu bod yna le i ni weithio ar hynny. Ond, wrth gwrs, yn y pen draw, mae angen buddsoddiad sylweddol mewn creu system drafnidiaeth gyhoeddus gynaliadwy, di-garbon, os medrwn ni, ac mae hynny’n golygu ein bod angen buddsoddiad sylweddol i wneud hynny, ac mi fuaswn i’n gefnogol i hynny.”

(2) Cwestiwn gan y Cynghorydd Paul Rowlinson

“Mae’n bum mlynedd ers i’r Cyngor basio’r cynnig isod (09.10.2014):

“O ganlyniad i’r ymosodiadau diweddaraf ar diriogaeth y Palesteiniaid sy’n byw ar Lain Gaza gan Wladwriaeth Israel, mae’r Cyngor hwn yn galw am waharddiad masnachu ar Israel ac yn condemnio’r gor-ymateb a’r mileindra a ddefnyddiwyd.

Ymhellach i hyn, ’rydym yn cadarnhau a thanlinellu penderfyniad y Cyngor hwn i beidio buddsoddi yn Israel na sefydliadau’r wlad honno.

Credwn os bydd Gwynedd yn arwain y ffordd bod gobaith i gynghorau eraill yng Nghymru a thu hwnt ddilyn ein hesiamp.”

Yn ystod y drafodaeth:-

- Cefnogwyd y cynnig a llongyfarchwyd yr aelod am ddod â’r mater gerbron.*
- Nodwyd ei bod yn bwysig bod Cyngor Gwynedd yn edrych allan ar y byd ac yn ceisio dylanwadu gorau y gallai ar sefyllfa fel hyn.*
- Pwysleisiwyd bod angen gwneud yn glir bod y cynnig yn condemnio Gwladwriaeth Israel, ac nid y Grefydd Iddewig.”*

A fedr yr Arweinydd ein diweddarau ar sut mae’r Cyngor wedi gweithredu ar y cynnig? Er enghraifft, a yw’r Cyngor wedi negyddu neu wrthod unrhyw fuddsoddiadau neu fasnach o ganlyniad; a yw’r Cyngor wedi osgoi buddsoddi neu fasnachu gyda chwmnïau sydd yn gweithredu yn Israel; a gododd unrhyw faterion cyfreithiol neu unrhyw anawsterau eraill wrth weithredu’r polisi; ac a yw’r Cyngor wedi sicrhau bod ei holl gontractwyr yn gweithredu’r polisi?”

Ateb gan yr Arweinydd, y Cynghorydd Dyfrig Siencyn

“Bydd rhai ohonom yn cofio’r cynnig yma ac yn cofio canlyniad y cynnig. Nid yw’r Cyngor wedi buddsoddi mewn cronfeydd o Israel gan nad oeddent yn cyfarfod â’r meini prawf ariannol a sefydlwyd yn y Strategaeth Buddsoddi a fabwysiadwyd gan y Cyngor.

Yn dilyn pasio’r cynnig yma yn 2014, fe heriwyd ei gyfreithlondeb gan y Jewish Human Rights Watch yn yr Uchel Lys. Aed a heriau cyfreithiol tebyg yn erbyn Cynghorau Abertawe a Chaerlŷr. Dyfarnwyd o blaid y Cyngor yn y Llys ar y sail nad oedd y cynnig wedi effeithio ar ein penderfyniadau buddsoddi. Er hynny, mae’r

gyfraith yn glir na chaniateir i'r Cyngor ddyfarnu contract ar sail tarddiad cenedlaethol neu diriogaethol y contractwr, y cyflenwad neu wasanaeth.

Yn gryno felly mi rydym ni yn gweithredu yn unol â'r penderfyniad ond rhaid i ni fod yn wylidwrus wrth wneud hynny, nad ydym yn gwneud unrhyw beth anghyfreithlon."

Cwestiwn Atodol gan y Cyngorydd Paul Rowlinson

"Ydych yn ymwybodol bod cynghorau eraill wedi dilyn ein hesiampl, ac os felly, pa rai?"

Ateb gan yr Arweinydd, y Cyngorydd Dyfrig Siencyn

"Yn amlwg, rydym ni'n ymwybodol bod Cyngor Abertawe a Chyngor Caerlŷr, oedd yn rhan o'r un gwrandawriad â ni yn yr adolygiad barnwrol hwnnw. Rydym yn deall bod cyrff cyhoeddus yn Llundain, Dwyrain Sussex, Caergaint, Winchester, Bryste, Sheffield, Caeredin a Chyngor Dinas Dulyn wedi galw hefyd am waharddiad masnachu ag Israel a bod nifer o gynghorau mewn gwledydd ar draws Ewrop yn gyffelyb felly."

(3) Cwestiwn gan y Cyngorydd Aeron Jones

"Sut mae'r Aelod o'r Cabinet sy'n gyfrifol am blant a phobl ifanc yn rhagweld fod yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol yn gallu ymdopi gyda heriau sy'n wynebu ein plant a phobl ifanc yn y dyfodol oherwydd ansicrwydd sy'n digwydd ledled Cymru a Phrydain yn bresennol?"

Ateb gan yr Aelod Cabinet Plant a Theuluoedd, y Cyngorydd Dilwyn Morgan

"Cwestiwn penagored iawn. Gallwn eich cadw chi yma am rai oriau yn canmol yr hyn sy'n mynd ymlaen yn y Gwasanaeth Plant, ac yn y blaen, ond rwyf am fanteisio ar y cyfle i ddiweddar ac uchafu materion sy'n heriol ar hyn o bryd i ni yn y gwasanaeth. Petai gennyf fwy o amser, byddwn yn eich diweddar ar yr hyn sy'n mynd ymlaen yn y Gwasanaeth Plant ac rwy'n meddwl efallai bod yna neges yma y byddwn yn gwerthfawrogi ac yn croesawu unrhyw ymholiad gan aelodau ynglŷn â'r Gwasanaeth Plant oherwydd, ar ddiwedd y dydd, mae'n gyfrifoldeb i ni i gyd oherwydd rydym ni i gyd yn rhieni corfforaethol. Felly, rwy'n gobeithio y bydd y neges yna dod trwodd i chi.

Fodd bynnag, rwyf am symud ymlaen, ac am gymryd y cyfle cyn dod i'r ateb yn ffurfiol, i restru rhai o'r heriau sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd. Fel rydych i gyd yn ymwybodol, rwy'n siŵr, mae yna gynnydd cyffredinol yn y galw am wasanaeth yr adran ac mae yna gynnydd bron yn ddyddiol yn nifer y plant sy'n derbyn gofal. Mae diffyg lleoliadau maeth a phreswyl addas i blant a phobl ifanc sydd angen llety oddi wrth eu cartref teuluol yn arwain at gynnydd mewn lleoliadau anrheoledig, sef llefydd rydym ni'n gorfod darganfod ar y munud olaf i roi'r plant ynddynt i wneud yn siŵr eu bod yn saff. Mi roddaf enghraifft i chi o'r gwasanaeth yn gwneud dros 130 o alwadau ffôn i geisio dod o hyd i lety i un ferch ifanc; neb yn fodlon ei derbyn, ac yn y diwedd yn gorfod mynd â hi a'i rhoi mewn tŷ dros y penwythnos hefo ein staff. Felly, dyna un her arall sy'n ein hwynebu. Mae'r cynnydd yn y cymhlethdodau o achosion lle mae yna nifer o blant yn dod i'n sylw yn hwyr yn y dydd, h.y. dydyn nhw ddim ar ein radar ni o gwbl, a mwyaf sydyn, mae yna rywbeth yn digwydd yn y teulu ac mae'r plant yma'n dod i'n gofal. Felly mae hynny'n dipyn o her. Her arall sydd gennym ydi bod yna asiantaethau eraill yn encilio oddi wrth eu cyfrifoldebau oherwydd diffyg adnoddau ar amser o lymder. Felly, mae hynny'n rhoi her ychwanegol ar y Gwasanaeth Plant. Her arall yr ydym yn ei chanol hi ar hyn o bryd, ac amserol iawn i

mi adrodd ar hyn, ydi'r her a disgwyliad Llywodraeth Cymru i gael lleihad yn y niferoedd o blant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal, gan ganolbwyntio ar awdurdodau lleol. Rydym i gyd yn cytuno bod angen symud ymlaen i gael lleihad, ond mae'r Llywodraeth, ar hyn o bryd, yn ceisio mynnu rhoi targed i ni, sef ffigur o faint o blant ddylem ni leihau bob blwyddyn. Rydym ni'n un o 5 cyngor trwy Gymru sydd, ar hyn o bryd, yn gwrthod hyn oherwydd rydym ni'n teimlo ei fod yn rhoi ein plant mewn lle nad ydym eisiau iddyn nhw fod a hefyd yn rhoi pwysau ychwanegol ar ein staff. Felly, mae hwnnw hefyd yn her ar hyn o bryd. Mae'r galwadau yn gynyddol ar ein gweithwyr cymdeithasol yn ystod achosion gofal. Mae amserlenni sy'n cael eu gosod arnynt gan y llysoedd, ac yn y blaen, yn codi anawsterau mawr o ran asesu plant ac unigolion. Am y tro cyntaf ers dros ddegawd rydym ni'n cychwyn gweld sgil effeithiau o fethu penodi staff i swyddi. Mae hynny'n gynyddol bryder i ni ac rydym, wrth gwrs, yn ceisio gwneud rhywbeth am hynny wrth wynebu'r her yna.

Mae'r Gwasanaeth Plant a Chefnogi Teuluoedd wedi ymateb i heriau newydd megis materion cam-fanteisio ar blant yn rhywiol, cam-fanteisio ar blant yn droseddol, ymddygiad rhywiol niweidiol a phroblemus drwy gydweithio gyda'n partneriaid i ddatblygu ymarfer sydd yn uchafu sgiliau staff i ddelio gyda'r meysydd anodd yma. Yr ydym yn rhan o rwydwaith rhanbarthol a chenedlaethol sydd yn cyfrannu i'r datblygiadau hyn ac yn arwain y maes mewn nifer o feysydd megis diogelu. Yr ydym yn rhagweld fod angen datblygu gwasanaethau penodol ar gyfer rhai o'r meysydd heriol yma, ac mae cynlluniau ar waith ar hyn o bryd, er enghraifft, i ddatblygu tîm aml asiantaethol i weithio ym maes ymddygiad rhywiol niweidiol ac mae'r gwasanaeth yn rhedeg prosiect peilot penodol ar gyfer rhanbarth y Gogledd i wella a datblygu ymarfer amddiffyn plant effeithiol. Mae'r gwasanaeth yn hyderus eu bod yn adnabod anghenion a heriau yn effeithiol, ac yn uchelgeisiol ar gyfer datblygu cynlluniau newydd i ymateb i'r heriau hyn. Mae'r Gwasanaeth Plant wedi llwyddo i gadw gweithlu sefydlog ers nifer o flynyddoedd gyda swyddogion proffesiynol yn aros yn y gwasanaeth ac yn magu profiad a hyder yn eu gwaith o ddydd i ddydd. Yr ydym yn cynnig cyfleoedd i staff ddatblygu yn y maes ac yn buddsoddi yn helaeth mewn hyfforddiant proffesiynol. Mae staff y gwasanaeth yn brofiadol ar bob haen o arweinyddiaeth ac rwyf am gloi trwy nodi beth mae Arolygiaeth Gofal Cymru yn ddweud yn eu hadroddiad yn Awst 2018 - *'gwelsom fod gan wasanaethau plant Gwynedd gryfderau sylweddol ac roedd ganddynt weithlu ymrwymedig a chadarn sydd yn ymateb i lwyth gwaith cynyddol o ran cymhlethdod a maint. Roedd staff yn dangos ymrwymiad i hyrwyddo'r canlyniadau gorau ar gyfer plant a'u teuluoedd'*.

Cwestiwn Atodol gan y Cyngorydd Aeron Jones

"Fedar yr Aelod Cabinet gadarnhau nad oes yna fwy o deuluoedd ar hyn o bryd yn dioddef camweinyddu gan y Cyngor hwn fel a ddigwyddodd i Mr a Mrs A, fel maent yn cael eu diffinio yn adroddiad diweddar yr Ombwdsmon, gan fod eu plentyn hwy yn awr yn oedolyn ac felly'n rhy hwyr i dderbyn y cymorth roedd ei angen ar y pryd? Mae gennym yma arbenigwyr, yn ôl y sôn, ar awtistiaeth a fethodd roi beth oedd ei angen i blentyn Mr a Mrs A."

Ateb gan yr Aelod Cabinet Plant a Theuluoedd, y Cyngorydd Dilwyn Morgan

"Nid ydym yn, nac erioed wedi, honni ein bod yn berffaith. Mae ein gweithwyr yn ymdrin â sefyllfaoedd anodd teuluoedd. Maent yn ymdrin â phlant mewn peryg'. Maent yn ymdrin â theuluoedd sydd mewn argyfwng, felly, fel roeddwn yn dweud, nid ydym yn honni ein bod yn berffaith. Ond fel Aelod Cabinet dros y gwasanaeth a hefyd, fel Cadeirydd y Panel Strategol Diogelu a'r Panel Rhiantu Corfforaethol, rwy'n hollol hyderus bod gennym brosesau mewn lle ar gyfer edrych ar achosion o'r math yma, ac yn bwysicach byth, ein bod yn gallu dysgu o unrhyw achos sydd wedi codi. Rwy'n meddwl bod yr elfen yma o ddysgu yn bwysig iawn. Felly, hoffwn gadarnhau i

chwi i gyd bod diogelwch a datblygiad plant a phobl ifanc Gwynedd yn flaenoriaeth i ni bob amser a bod llais y plentyn yn ganolog i hyn. O ran rhoi unrhyw sylw ar adroddiad yr Ombwdsmon, byddai'n amhriodol i mi wneud sylw ar hyn o bryd oherwydd bod 'na fwy nag un achos Ombwdsmon ac nid wy'n siŵr at ba un mae'r aelod yn cyfeirio."

(4) Cwestiwn gan y Cynghorydd Sion Jones

"Mae Ffordd Osgoi Bontnewydd a Chaernarfon yn datblygu'n sydyn. A yw'r Aelod Cabinet yn cytuno gyda mi bod angen sicrhau bod unrhyw gynllun llwybr beicio yn sgil 'Active Travel' yn cael ei wireddu cyn gynted â phosib' yn ardal Bethel, gan fod datblygiadau'r ffordd yn croesi'r llwybr beicio a fwriedir?"

Ateb gan yr Arweinydd, y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (yn absenoldeb yr Aelod Cabinet Amgylchedd)

"Rwy'n falch iawn fod y cynllun hir-ddisgwyliedig ar gyfer adeiladu ffordd osgoi wedi cychwyn o'r diwedd ac mae'n ymddangos ei fod yn gyrru ymlaen yn gyflym ar hyn o bryd.

Roeddem eisoes wedi adnabod adeiladu llwybr beicio a cherdded rhwng Bethel a Chaernarfon a Llanrug a Chaernarfon ar ein Mapiau Rhwydwaith Integredig Teithio Llesol. Felly, mae wedi bod yn ddyhead gennym i weld y llwybr yn cael ei adeiladu.

Rwy'n cytuno gyda chwi fod gennym ni gyfle euraidd nawr i wireddu'r cynllun cyn gynted â phosib yn sgil adeiladu'r ffordd osgoi a gallaf gadarnhau fod yr Adran Amgylchedd eisoes mewn trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru i geisio gyrru'r cynllun yma yn ei flaen, a chynllun i adeiladu llwybr rhwng Llanrug a Caernarfon, yn ogystal.

Yn ddelfrydol, hoffwn weld y cynllun yn cael ei adeiladu fel rhan o'r cynllun ffordd osgoi. Yn ogystal ag arwain at arbedion cost, byddai ei adeiladu fel rhan o'r cynllun mwy yn lleihau'r aflonyddwch cyffredinol i draffig lleol. Rydym eisoes wedi gofyn i Lywodraeth Cymru a yw hyn yn ymarferol bosib' ac rydym yn aros am eu hateb."

Cwestiwn Atodol gan y Cynghorydd Sion Jones

"Gofynnaf i'r Arweinydd a'r Adran Drafnidiaeth sicrhau bod popeth yn barod a bod unrhyw arian, neu unrhyw wybodaeth, sydd ei angen gan y Llywodraeth yn cael ei gwestiynu yn syth gan yr adran i gael symud ymlaen cyn gynted â phosib'?"

Ateb gan yr Arweinydd, y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (yn absenoldeb yr Aelod Cabinet Amgylchedd)

"Mi wnaf gael cyfarfod gyda'r adran i weld beth sy'n bosib' ei wneud i yrru'r cynllun yn ei flaen, fel rydym i gyd yn obeithiol y gallwn wneud a dweud y gwir."

(5) Cwestiwn gan y Cynghorydd Louise Hughes

"Unwaith eto, dros gyfnod yr haf, derbyniodd cannoedd o gerbydau ddirwyon parcio am barcio ar ochr yr A4086 ym Mhen y Pass. Mae Cyngor Gwynedd wedi bod yn ymwybodol o'r broblem ers blynyddoedd, ond hyd yma, nid oes yna unrhyw ddatrysiadau ymarferol wedi'u rhoi mewn lle. Ni allwn barhau i ddirwyo ymwelwyr yn y modd yma. Sut mae'r Adran yn bwriadu unioni'r sefyllfa a rhoi darpariaethau parcio diogel mewn lle?"

Ateb gan yr Arweinydd, y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (yn absenoldeb yr Aelod Cabinet Amgylchedd)

“Mae cynnydd sylweddol wedi bod yn y nifer o ymwelwyr i gyffiniau Gogledd Eryri yn ystod y blynyddoedd diwethaf, yn enwedig o gwmpas ardal Yr Wyddfa. Mae hyn wrth gwrs yn galonogol o bersbectif twristiaeth ond mae problemau yn codi, yn enwedig ar y dyddiau fwyaf prysur wrth geisio ymdopi gyda'r niferoedd.

Gan fod llawer yn dewis defnyddio eu cerbydau personol i gyrraedd yr Ardal ac i deithio o gwmpas yr atyniadau, mae delio gyda'r galw enfawr am barcio yn dasg sydd bron yn amhosib'. Mae cyfrifoldeb arnom i geisio sicrhau bod ein rhwydwaith ffyrdd mor ddiogel â phosib', a dyna pam mae gwaharddiadau parcio a chyflymder yn cael eu gosod.

Wrth ystyried yr A4086 o gwmpas Pen y Pass a Phen y Gwryd, mae gwaharddiadau 'Clir ffordd' eisoes wedi'u gosod yno. Cadarnhaf fod yr arwyddion yn cydymffurfio gyda safonau priffyrdd cyfredol; er hynny, mae niferoedd eithaf uchel ar brydiau yn parhau i barcio yno. Mae gennym gyfrifoldeb i orfodi er mwyn diogelu'r cyhoedd, a cheisiwn wneud hynny i gyfleu neges i eraill i beidio â pharcio yno.

Mae'n hanfodol felly bod ardaloedd Pen y Gwryd a Phen y Pass yn cael eu rheoli i'r lefel briodol, yn enwedig dros gyfnodau gwyliau. Mae'r Adran yn ymwybodol o'r sylwadau ar gyfryngau cymdeithasol ac wrth gwrs mae dwy ochr i hyn. Mae llawer o'r rhai sy'n derbyn tocyn yn aml yn anniddig ond mae angen iddynt werthfawrogi rhwystredigaeth pobl leol ynglŷn â'r trafferthion mae'r parcio anghyfreithlon yn ei greu.

Mae trafodaethau yn parhau gydag Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Sir Conwy yn ogystal â phartneriaid eraill, i geisio annog mwy o ddefnydd o gludiant cyhoeddus ac i ystyried cyfleoedd i greu fwy o gapasiti parcio.”

8. ADRODDIAD GWELLA BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD 2018-19

Croesawyd y swyddogion canlynol o Swyddfa Archwilio Cymru i'r cyfarfod i roi gair o gyflwyniad ar y cychwyn ac i ateb cwestiynau'r aelodau.

- Alan Hughes (Arweinydd Archwilio Perfformiad Llywodraeth Leol)
- Jeremy Evans (Rheolwr Archwilio Perfformiad Llywodraeth Leol)

Yn dilyn y cyflwyniad, rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau ar gynnwys yr adroddiad.

Gan gyfeirio at yr Archwiliadau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (tudalen 27 o'r rhaglen), oedd yn manylu ar y graddau mae'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth sefydlu'r Gwasanaeth Ieuenctid Newydd, codwyd pryder gan sawl aelod ynglŷn â chasgliad y Swyddfa Archwilio bod y Cyngor angen gwneud mwy o waith i sefydlu'r pum ffordd o weithio yn llawn. Cwestiynwyd sylw'r Archwilwyr bod darpariaeth y gwasanaeth wedi'i hysgogi'n bennaf gan gyfyngiadau ariannol yn hytrach na dealltwriaeth o'r galw hirdymor am y gwasanaeth.

Pwysleisiodd y cyn-Aelod Cabinet fu'n gyfrifol am gychwyn y broses o ad-drefnu'r Gwasanaeth Ieuenctid mai diben yr ail-fodelu oedd edrych ar y tymor hwy, gan ystyried sut i foderneiddio'r gwasanaeth a'i wneud yn fwy cynaliadwy ac yn fwy addas ar gyfer anghenion pobl ifanc heddiw ac i'r dyfodol. Roedd hefyd o'r farn bod ystyriaeth wedi'i roi i'r pum ffordd o weithio a'r amcanion llesiant a chyfeiriodd at yr ymgynghori gyda'r bobl ifanc a'r cydweithio gyda mudiadau lleol eraill yn y maes ieuenctid fel rhai enghreifftiau o hynny.

Ategwyd sylwadau'r cyn-Aelod Cabinet ac eraill gan yr Arweinydd a bwysleisiodd ei bod yn amlwg bod yna deimlad cryf iawn ymhlith yr aelodau bod canfyddiad y Swyddfa Archwilio yn hollol anghywir. Dadleuodd y gellid dweud bod pob newid mae'r Cyngor wedi'i wneud dros y blynyddoedd diwethaf wedi'i ysgogi gan doriadau ariannol. Er hynny, roedd y Cyngor wedi bod yn canfod ffyrdd newydd o weithio sy'n cyfarch gofynion y Ddeddf Llesiant, ac roedd y Gwasanaeth Ieuencid yn enghraifft glasurol o hynny ac wedi'i ganmol fel model effeithiol ac arloesol a ddylai fod yn esiampl i gynghorau eraill ei ddilyn. Ychwanegodd fod yr hyn roedd yr aelodau wedi'i glywed yn tanseilio eu hymddiriedaeth yn y Swyddfa Archwilio i ddod i'r casgliadau cywir a galwodd am ddeialog rhwng y Cyngor a'r Swyddfa Archwilio ar y pwynt penodol yma er mwyn symud ymlaen i'r dyfodol.

Mewn ymateb, nododd y Rheolwr Archwilio Perfformiad Llywodraeth Leol fod gan y Swyddfa Archwilio safbwynt gwahanol i'r Cyngor ar y mater penodol hwn. Eglurodd fod trafodaethau wedi'u cynnal gyda nifer o swyddogion gwahanol o fewn y Cyngor wrth fynd drwy'r broses a bod tystiolaeth y Swyddfa Archwilio yn seiliedig ar y cyfweiliadau hynny. Roedd hefyd yn fodlon â thrylwyredd y gwaith a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn. Er hynny, roedd yn cydnabod y gallai ail-ymweld â'r sefyllfa arwain at farn wahanol a gellid rhoi ystyriaeth i gynnal adolygiad dilynol ar y pwynt yma yn y dyfodol, gan gynnal trafodaethau llawnach gyda'r swyddogion, defnyddwyr y gwasanaeth a'r cyn-Aelod Cabinet fel rhan o'r gwaith hwnnw.

Gan gyfeirio at yr adolygiad Darparu Gwasanaethau Llywodraeth Leol i Gymunedau Gwledig: Trosglwyddo Asedau Cymunedol (tudalen 45 o'r rhaglen), holwyd beth oedd y meddylfryd y tu cefn i drafod y ffaith bod asedau cynghorau sir yn mynd am y nesaf peth i ddim i'r gymuned, gan fod hynny'n lleihau'r potensial o gael incwm i mewn i'r Cyngor Sir i gynnal y gwasanaethau sydd gennym. Mewn ymateb, nododd y Rheolwr Archwilio Perfformiad Llywodraeth Leol y byddai'n mynd â'r cwestiwn yn ôl i'r tîm prosiect fu'n gyfrifol am gynhyrchu a llunio casgliadau'r adroddiadau yn yr atodiadau i'r Adroddiad Gwella Blynyddol ac yn darparu ateb ysgrifenedig i'r aelod a gododd y mater.

PENDERFYNWYD derbyn Adroddiad Gwella Blynyddol 2018/19, yn amodol ar drafodaethau pellach ar rai eitemau o fewn yr adroddiad.

Dechreuodd y cyfarfod am 2.30 y.h. a daeth i ben am 3.30 y.h.

CADEIRYDD